

érinthezték Tisza Istvánt, mihelyt bizonyosá vált, hogy ő a játékbank alapszabályainak jóváhagyását megtagadta, amiből tehát kétségtelen, hogy se a másfél millióról, se Lukács ígretéről nem tudott és ha arról tudomást szerzett, azt magára nézve kötelezőnek el nem ismerte.

Szomorú dolog, hogy amikor az ország legjobban vergődik a bajokban, amikor százfelől ráférne a segítség, amikor a végpusztulás veszedelme tornyosul előttünk, — az ellenzék egyetlen, kimeríthetetlen hivatásainak az embervadászatot tartja, ne tetézze ezt azzal a kirívó erkölcsatlenséggel, hogy a botrányok révén az ellen akar fegyvert kovácsolni, akiről beismeri, hogy a botránytól távol áll, sőt annak útját elvágta! Ekkorát rugni a logikán, az igazságon, talán még minálunk se szabad.

A játékbank ügye. Nyilvánvaló, hogy a margitszigeti játékbank ügyének politikai kialakítása csütörtököt mondott. Egy kormányelnök, aki nem engedte meg, hogy sikasztókat és öngyilkosokat tenyésztő bübárlangot nyissanak, a közvélemény szemében sebezhetetlen. Még imponálóbba teszi Tisza fellépését, hogy tisztán erkölcsi alapra helyezkedett és nem nézett semmi mellékintézetet, ami pedig politikailag reá nézve kényelmesebb lett volna. Magát a pártcsókra felajánlott pénzt visszakinálta, de a játékbankosok az összes elmaradt hasznukat követelték a kormánytól. Az ellenzék botránykeverése akarva nem akarva ebben segíti őket. Politikai körökben sokat mutatnak rajta, hogy a legradikálisabb választójegnek előharcosa és a koalíciónak legjobb barátja, Kristóffy olyan erősen exponálta magát a játékbankért, azzal nyugtatván meg lelkiismeretét, hogy minden üzlet erkölcsös, melyet a hatóság engedélyez.

Szegedva gyoni helyzete a vidéki városok közt.

Első: Debrecen, második: Szeged, harmadik: Nagyvárad.

(Saját tudósítónktól.) Érdekes és pénzügyi szempontból igen becses adatokat tartalmazó kimutatás jelent meg most, amelyből a kisebb és nagyobb magyar vidéki városok anyagi viszonyairól alkothatunk megfelelően tiszta képet. A kimutatásból kitűnik, hogy Szeged vagyoniilag a második helyen áll az összes vidéki városok sorában, nemcsak azért, mert az aktívaja másodsorban a legnagyobb: *hetvennyolc millió korona*, hanem azért is, mert ezt az összeget aránylag kevés adósság: *huszonhárom millió korona terheli.* A vidéki városok között vagyonság tekintetében Debrecen vezet, még pedig szinte utolérhetetlenül, mert az az érték, amely rendelkezésére áll, majdnem *138 millió korona.* Ehhez a szép sumához illően adóssága is csinos összegre rug, közel *35 millió korona* tesz ki. A *harmadik* helyet Nagyvárad foglalja el 60 millió koronával, amelyre 35 millió tartozás esik. Vagyonosság dolgában a *negyedik hely Szabadkát* illeti meg, mert 55 millió koronája van és ezt mindössze csak 12 millió korona adósság nyomja. A sorban Pozsony követi 48 millió koronával, de 39 millió adóssággal. A *hatodik helyre* Kecskemét kerül, amelynek vagyona 43 millió, körülbelül 20 millió tartozással súlyosbitva. Azok között a törvényhatósági városok között, amelyek legalább 40 millióval rendelkeznek, az *utolsó helyre Arad jut* 41 milliónyi vagyonával és 13 millió adósságával. A többi kisebb összeggel szerepel a kimutatásban 4 milliótól 32-ig.

A törvényhatósági joggal felruházott városoknak a rendelkezésükre álló vagyon persze nem elég, mert hiszen majdnem valamennyien közalkotásokra törekcszenek s ebből a célból kisebb-nagyobb kölcsönökre van vagy volna szükségük. Baja, Zombor, Győr és Marosvásárhely *színházat* akar építeni, Pécs, Selmechánya, Kecskemét vasutépítést tervez. Szeged szintén tervez vasutépítést, de ezenkívül még sok minden egyebet is s mind olyan beruházások ezek, amelyek a város továbbfejlődése és nagyvárosiaságának teljes kialakulása szempontjából elenged-

hetlenül szükségesek, még pedig mielőbb. Győrnek és Ujvidéknek *hidra* van szüksége, Temesvár *tejközpontot* akar létesíteni. Kolozsvár a földgáz bevezetését tartja fontosnak, míg tizenhat város, köztük Szeged, kaszárnyaépítés gondolatával foglalkozik. Szegeden ugyan már két kaszárnya: a tüzér- és a csendőrlaktanyák építése befejezett dolog. A városok törekvései máskülönbösen különböző irányuak. Az egyik-másik *kórházat, fűrdőt, csatornát és vízvezetékét, vágóhidat, iskolát, kulturpalotát, vásárcsarnokot* akar csináltatni villamteleppel, városházával, munkaházakkal, szállodákkal, vigadókkal és templomokkal egyetemben. Így tehát nagyon is indokolt az a törekvésük, hogy kölcsönt szerezzenek és terveiket végrehajthassák.

Az az összeg, amelyre a huszonöt törvényhatósági joggal felruházott városnak behozás céljából szüksége volna, *298 millió koronára rug*, amennyit ez idő szerint még az állam is nehezen képes megszerezni. *Legnagyobb kölcsönre Debrecen pályázik, 60 millió koronát* akar fölvenni. Szegednek tulajdonképp 27 millióra fáj a foga, Temesvárnak pedig 25-re. Pozsony egyidőre 20 millió koronával is megelégednék.

Bármennyi vagyonuk legyen is azonban ezeknek a városoknak, azért nem lehet elegendőnek, hogy polgárai valami kis községi pótdótot fizetnének, mert hiszen ez az adó *30—89 százalék között váltakozik.* A legkisebb községi adót Kecskeméten rótták ki *30 százalékban,* a legnagyobbat pedig Komáromban, ahol ez az adó *84—89 százalék* között ingadozik.

Mindezek után megállapíthatjuk, hogy a huszonöt törvényhatósági városnak *együttesen 796 millió vagyona van, amit 320 millió korona adósság terheli.* Városainknak *viszta vagyona tehát 476 millió.*

Ezek után a nagyobb városok után a *rendezett tanácsú városok* következnek, amelyeknek száma száztizenkettőre rug. A kimutatás velük is foglalkozik és vagyoni helyzetüket szintén figyelemre méltatja. Talán mondani sem kell, hogy a rendezett tanácsú városok között igen kevés akad olyan, amelynek sok milliója volna, igen kis adósság mellett. Legvagyonosabb köztük Brassó, 20 millió korona vagyonkával. Utána Zenta következik 16, Ujpest 15, Nagybánya 12 millió korona értékkel és természetesen megie-

legelt arra felé a böce. Szabad volt neki, mert Menyhért megengedte, kellett a borjunak, hogy színesedjen.

És a gonosz Bite sógor a rosszmájuságával alighanem megfosztja tőle. Meg az, hogy az isten tegyen vele csodát. Már le is foglaltatta. Az árverés is ki volt tűzve, ma, vagy holnapra. Hogy melyik napra, azt Menyhért sem tudta. Eddig bizott az egyezkedésben, de hát hiába.

Nehéz gondnal, tépelődve ért a tanyájához. Az aszony nyitott kaput. Szónélkül történt meg minden. A cukrot is ugy nyomta Menyhért a gyerek kezébe, hogy oda se nézett. Az is csak félve majszolta az édességet, nem úgy, mint máskor: csancsogva, a levét szíva.

A kis Jani, a Takácsék egyetlen fia különben is kedvetlen volt, mert nem tette fel apja a kocsi alá, hogy az üres gyepelével város-járást játsszon. Ahelyett csak somfordált ide, bujkált oda, de mindig az apja nyomán járt. Követte, mint az árnyék. Menyhért észre vette a fia bujkálását és különös volt neki a félénk ábrázata.

— Hát annyira fölháborított az a borju-eladás, hogy egészen elijesztőm a fiamat? — kérdezte Takács önmagától. — Eladom, aztán rőndölközök az árával. Majd ad az Isten másikat.

Ekkor jött az asszony. Felvette a Janikát. Az urának csak annyit szőlt:

— Halli-e kend? Készítöttem egy kis ételt!

— Nem vagyok éhös! — mondotta Menyhért az asszonytól elfordulva.

— Apám! . . . — akart szólni a gye-

rek, de az anyja tenyerével fogta be a száját.

— Ne mondd mög! . . . — sugta az anyja.

A kis gyerek rugdalozott, kapálódzott.

— Engedjön kend! . . . Lemék . . .

Az anyja nem engedte. Janika sivitott.

— Tödd le azt a gyerököt! — ripakodott Menyhért az asszonyára.

— Eredj! — lökte meg Julis, a Menyhért hites társa. — Vödd el a gusztusát, hogy ne ögyön többé jóízűt . . .

Amint a gyerek megszabadult az anyjától, kitört belőle a gyermeki öröm és kivülágosodott arccal futott a sötét tekintetű apja felé. Átfogta a térdét. Kérőleg nézett rá és a hangja, mint menyébéli vigasz csengett Menyhért fülebe.

— Apám! . . . édös apám, gyék'kend önni . . .

Menyhért felvette a fiát. Az átkarolta a nyakát és tovább gögicsélt.

— Öttem ám mán ételt. Krumplis galuskát főzött anyám, mert kend azt nagyon szereti . . .

Menyhért arcába valami melegség haladt föl a szíve tájékaról. Bár valami fojtogatta a torkát, mégis a boldogság sugárzott most már a szeméből. Ilyen meglágyult hangon, a vigasztalás enyhítő szavával fordult az asszonya felé, hogy megbékítse. De megtorpan! Julis az ajtófélfához támaszkodott és sirt. Amikor megérezte, hogy az ura felé fordul, felzokogott.

Menyhért majd elejtette a gyereket.

— Julis! — rőppent el a szó ajkáról.

Az asszony nem szőlt. Nem is tudott volna a keserüségtől. Csak mikor Menyhért

meg a Janika simogatták, tört ki a szó belőle.

— Kend is bánt, amikor erős keserűség szakad ránk . . .

— Mi az? Nincs még öleg csapás rajtunk, más is esőtt velünk? . . .

Janika elpityeredett. Aztán meg sirt.

Ugy, sirás közben zokogta el:

— Az urak, . . . mög a Bite sógor . . .

Menyhért arca halvány lett.

— Mit csinált a Bite sógor?

Az asszony szőlt. A szeme fátyolos volt a könnytől, de azért most már uralkodott magán:

— Elhajtották a borjút!

Menyhért egy ideig úgy állt, mint a kővé vált emberi forma. Barnára pirult arca meg-megrándult az indulattól. Majd végig simította a homlokát. Hidegen, elhatározottsággal fordult Julishoz.

— Ennek így köllött történni . . . Ha az Isten ránk mérte, viseljük . . .

Megfogta az asszonya, meg a fia kezét és bevezette őket.

Az alkony leborult a tájra, amikor az erezs alatt vacsoráltak. Menyhért még közönös dolgokról is beszélt. Leszőlta az ügyvédek kapzsiságát és szívvelenséget.

De mikor minden elcsendesedett, Menyhért kilopódzott a tanyából. A hóna alatt fejse volt. Így haladt végig a semlyéken. Szimatolva, lopódzva jutott el Bite tanyájáig. A jószák kűnt volt a korlátban. Közé csapták Menyhért árverésre szánt borjuját is.

Menyhért még a homályban is megismerte a jószágát.

— Böce, böce . . . — szólította. A borju közeledett, amint megismerte a